

Türkmenistanyň Prezidentiniň
2019-njy ýylyň 3-nji fewralynda
çykaran 1113-nji karary bilen
tassyklandy

**Orta hünär we ýokary hünär bilimi edaralarynyň
uçurymlaryny işe ýollamagyň
DÜZGÜNNAMASY**

1. Orta hünär we ýokary hünär bilimi edaralarynyň uçurymlaryny işe ýollamagyň Düzgünnamasy (mundan beýläk – Düzgünnama) Türkmenistanyň Konstitusiyasyna, «Bilim hakyndaky» Türkmenistanyň Kanunyna, Türkmenistanyň beýleki kadalaşdyryjy hukuk namalaryna laýyklykda işlenip düzüldi.

Şu Düzgünnama orta hünär we ýokary hünär bilimi edaralarynyň uçurymlaryny işe ýollamagyň düzgünleşdirýär.

2. Orta hünär we ýokary hünär bilimi edaralarynyň uçurymlary okuwa giren welaýatlaryna (Aşgabat şäherine) işe ýollanylýar.

3. Türkmenistanyň harby we hukuk gorajy edaralarynyň garamagyndaky orta hünär we ýokary hünär bilimi edaralarynyň, şeýle hem degişli ýokary okuw mekdepleriniň hukuk işi ugrunyň uçurymlary Türkmenistanyň kanunçylygynda bellenen tertibe laýyklykda işe ýollanylýar.

4. İşe ýollanylan orta hünär we ýokary hünär bilimi edaralarynyň uçurymlary okuwy tamamlandan soň, işe ýollanan ýerinde iki ýyl işlemelidirler we bu döwürde olar ýaş hünärmen hasaplanylýar.

5. Döwlet býujetiniň serişdeleriniň hasabyna bilim alan orta hünär we ýokary hünär bilimi edaralarynyň uçurymlary öz hünär ugry boýunça sargytçy ministrlikleriň, pudaklaýyn dolandyryş edaralarynyň sargytlaryna, şeýle hem orta hünär we ýokary hünär bilimi edaralarynyň talyplarynyň okuwa kabul edilen welaýatlarynyň (Aşgabat şäheriniň) häkimlikleriniň arasynda baglaşylan, Türkmenistanyň Bilim ministrligi mysaly görnüşi tassyklanylýan şertnama laýyklykda işe ýollanylýar.

Ministrlikler, pudaklaýyn dolandyryş edaralary, welaýatlaryň (Aşgabat şäheriniň) häkimlikleri uçurymlary degişlilikde sargytlaryna, şertnamalara laýyklykda iş bilen üpjün edip bilmedik ýagdaýynda, olar Iş topary tarapyndan öz hünär ugry boýunça beýleki döwlet kärhanalaryna, edaralaryna we guramalaryna,

şeyle hem döwlet eýeçiligine degişli bolmadyk kärhanalara, edaralara we guramalara işe ýollanylyp bilner.

6. Hususy serişdeleriniň, şeyle hem beýleki fiziki şahslaryň serişdeleriniň hasabyna tölegli esasyda orta hünär we ýokary hünär bilimini alan uçurymlar, eýeçiliginiň görnüşine garamazdan, kärhanalara, edaralara we guramalara işe ýollanylyp bilner. Olar ýuridik şahsy döretmek arkaly ýa-da ýuridik şahsy döretmezden, hususy telekeçilik işi ýa-da özbaşdak iş bilen meşgullanyp bilerler. Şu ýagdaýlarda işlenen iki ýyl iş döwri uçurymlaryň işe ýollanan ýerinde iki ýyl işlemeli iş döwrüne (mundan beýläk – okuwdan soňky iki ýyllyk iş döwri) degişli edilýär.

7. Ýuridik şahslaryň serişdeleriniň hasabyna tölegli esasyda orta hünär we ýokary hünär bilimini alan uçurymlar bu şahslar bilen baglaşylan şertnama laýyklykda olaryň garamagyna işe ýollanylýar.

8. Eýeçiliginiň görnüşine garamazdan, ýaş hünärmenleri işe kabul eden kärhanalaryň, edaralaryň we guramalaryň ýolbaşçylary işe kabul edilen ýaş hünärmenler üçin Türkmenistanyň kanunçylygyna laýyklykda zerur ýaşayş-durmuş şertlerini döretmelidirler.

9. Uçurym aşakdaky aýratyn ýagdaýlardan ugur alnyp:

1) özüniň I ýa-da II topar maýyplygy bolan, maşgalasy bilen hemişelik ýaşayan ýerine ýa-da orta hünär we ýokary hünär bilimi edarasyna okuwakabul edilen welaýatynyň (Aşgabat şäheriniň) çäginde hödürlenen ýerleriň birine özüniň razylygy boýunça;

2) ata-enesiniň ýa-da äriň (aýalynyň) I ýa-da II topar maýyplygy bolan uçurymyň haýyşy esasynda ata-enesiniň ýa-da äriň (aýalynyň) hemişelik ýaşayan ýeri boýunça;

3) uçurymyň äri (aýaly) Türkmenistanyň Prezidentiniň namalary bilen wezipä bellenen ýagdaýynda, äriň (aýalynyň) işleýän ýeri boýunça;

4) uçurymyň äri (aýaly) Türkmenistanyň harby we hukuk goraýjy edaralarynyň borçnama boýunça harby gullukçysy we (ýa-da) wezipeli işgäri bolup işleýän ýagdaýynda, onuň äriň (aýalynyň) gulluk edýän ýa-da işleýän ýeriniň haýyşnamasy boýunça, uçurymyň arzasy esasynda, äriň (aýalynyň) gulluk edýän ýa-da işleýän ýeri boýunça;

5) orta hünär we ýokary hünär bilimi edarasyny tamamlamagyna çenli nika baglaşan aýal äriň hemişelik ýaşayan ýeri boýunça işe ýollanylyp bilner.

I ýa-da II topar maýyplygy bolan uçurym hödürlenen iş ýerleri bilen razy bolmadyk ýagdaýynda, oňa diplomyň asyl nusgasy berilýär we ol işe erkin ýerleşýär.

10. Aýal ýaş hünärmen bolup işleýän wagtynda nika baglaşan bolsa, onda indiki iş ýeri onuň arzasy esasynda äriň hemişelik ýaşayan ýerini nazara almak bilen, ony işe ýollan ministrlük (pudaklaýyn dolandyryş edarasy) tarapyndan kesgitlenýär.

11. Uçurymlary işe ýollamak boýunça taýýarlyk işleri orta hünär we ýokary hünär bilimi edaralarynyň degişli fakultetleri we gutardyş kafedralary (bölümleri) hem-de işgärler bölümleri tarapyndan alnyp barylýar, olar:

1) ministrlükler, pudaklaýyn dolandyryş edaralary, kärhanalar, edaralar we guramalar, welaýatlaryň (Aşgabat şäheriniň) häkimlikleri bilen ýaş hünärmenleriň işe ýollanmaly ýerleriniň sanawyny kesgitleýärler;

2) iş ýerlerine ýollamak üçin ministrlükleriň, pudaklaýyn dolandyryş edaralarynyň, kärhanalaryň, edaralaryň we guramalaryň, welaýatlaryň (Aşgabat şäheriniň) häkimlikleriniň wekillerini çekýärler we uçurymlary şu Düzgünnama, şeýle hem kärhanalarda, edaralarda we guramalarda ýerine ýetirilýän iş, zähmet we durmuş şertleri bilen tanyşdyrýarlar;

3) şu Düzgünnama laýyklykda uçurymlar hakynda doly maglumatlary taýýarlaýarlar.

12. Orta hünär we ýokary hünär bilimi edaralaryny tamamlan uçurymlaryň işe ýollanyljak ýerleri olaryň hünär bilimi edaralarynda okuwy tamamlamagyndan azyndan iki aý öňünden kesgitlenilýär.

13. Orta hünär we ýokary hünär bilimi edaralarynyň uçurymlary düzümi orta hünär we ýokary hünär bilimi edaralarynyň ýolbaşçylary (direktory, rektory) tarapyndan tassyklanýan Iş toparynyň karary boýunça işe ýollanylýar.

Iş toparynyň düzümine orta hünär ýa-da ýokary hünär bilimi edarasynyň ýolbaşçysy (direktory, rektory) – toparyň başlygy, okuw işleri boýunça prorektory (okuw bölüminiň müdiri), işgärler bölüminiň başlygy, fakultetleriň dekanlary we gutardyş kafedralarynyň (bölümleriniň) müdirleri girýärler.

Iş toparynyň işine degişli ministrlükleriň we pudaklaýyn dolandyryş edaralarynyň, welaýatlaryň (Aşgabat şäheriniň) häkimlikleriniň hem-de beýleki kärhanalaryň, edaralaryň we guramalaryň wekilleri gatnaşýarlar.

Iş toparynyň başlygy uçurymlary işe ýollamak işiniň geçiriljek wagty barada iki hepde öňünden degişli ministrlükleri, pudaklaýyn dolandyryş edaralaryny, welaýatlaryň (Aşgabat şäheriniň) häkimliklerini hem-de beýleki kärhanalary, edaralary we guramalary habarly edýär we onuň talabalaýyk ýagdaýda geçirilmegini üpjün edýär.

14. Iş topary:

1) uçurymlar hakyndaky maglumatlar bilen tanyşýar, ýokary (orta) hünär bilimi edaralarynyň degişli fakultetleriniň we gutardyş kafedralarynyň (bölümleriniň) işe ýollamak baradaky tekliplerini, şeýle hem uçurymlaryň haýyşlaryny diňleýär we ara alyp maslahatlaşýar;

2) iş ýeri (ministrlük, pudaklaýyn dolandyryş edarasy, welaýatlaryň (Aşgabat şäheriniň) häkimlikleri, kärhana, edara we gurama), işlejek wezipesi, aýlyk zähmet hakynyň möçberi, ýaşaýyş-durmuş şertleri baradaky we beýleki maglumatlary uçurymlaryň her biriniň dykgatyna ýetirýär;

3) şu Düzgünnama laýyklykda uçurymlary işe ýollamagy üpjün edýär;

4) uçurymlary işe ýollamak hakyndaky resminamalary we uçurymlary iş ýerlerine ýollamagyň meýilnamasyny (şu Düzgünnama 1-nji goşunda laýyklykda) taýýarlaýar.

15. İş topary açyk ses bermek bilen sesleriň ýönekeý köplügi esasynda uçurymlary işe ýollamak hakyndaky çözüdi kabul edýär.

16. Türkmenistanyň orta hünär we ýokary hünär bilimi edaralarynyň işe ýollanan uçurymlaryna döwlet nusgasyndaky diplomyň tassyklanan göçürme nusgasy berilýär, ol iki ýyllyk iş döwründe öz güýjüni saklaýar we şondan soň diplom bilen çalşyrylmaga degişlidir. Şol bir wagtyň özünde uçuryma garamagynda orta hünär we ýokary hünär bilim edarasy bolan ministrlük, pudaklaýyn dolandyryş edarasy tarapyndan işe ýollaýyş haty (şu Düzgünnama 2-nji goşunda laýyklykda) berilýär.

Döwlet nusgasyndaky diplomyň tassyklanan göçürme nusgasyň möhleti iki ýyllyk iş döwri doly tamamlanýança uzaldylyp bilner, şeýle ýagdaýda degişli ýazgy, rektoryň (direktoryň) goly we tugraly möhür bilen tassyklanylýar.

17. Uçurym işe ýollaýyş hatynda görkezilen möhletde işe ýollanan ýerine barmaga borçludur.

18. Uçurym ministrligiň, pudaklaýyn dolandyryş edarasynyň, kärhananyň, edaranyň we guramanyň ýolbaşçysynyň buýrugy bilen işe kabul edilýär.

Sargytçy ministrlükler, pudaklaýyn dolandyryş edaralary, kärhanalar, edaralar we guramalar bellenen möhletinden gijä galan we ýollanan iş ýerine gelmedik, şeýle hem daşary ýurt döwletine hemişelik ýaşamaga gidýän uçurymlar baradaky anyk maglumatlary resmi ýagdaýda degişli orta hünär we ýokary hünär bilimi edaralaryna ibermäge borçludur.

19. Orta hünär we ýokary hünär bilimi edaralarynyň uçurymlarynyň işe ýollanan ýylynda ýollaýyş haty esasynda wezipe sanawy boýunça olaryň iş ýerleri saklanylýar. Önümçilik zerurlygy ýüze çykanda, şeýle wezipelere ýaş hünärmenler belleniýänçä, olaryň ýerine başga işgärler wagtlaýynça alnyp bilner.

20. Uçurymlaryň okuwdan soňky iki ýyllyk iş döwrüne şu aşakdaky ýagdaýlar degişli edilýär:

1) Türkmenistanyň Ýaragly Güýçlerinde, beýleki goşunlarynda we harby edaralarynda çagyryş boýunça harby gullugy geçen wagty;

2) Türkmenistanyň Prezidentiniň namalary bilen wezipä belleniş, işläň döwri;

3) saýlawly işde işläň wagty;

4) lukmançylyk ýokary hünär bilimi edarasyny tamamlan uçurymlaryň kliniki ordinaturada okan döwri;

5) göwreliligi we çaga dograndygy boýunça rugsatda bolan döwri.

21. Iki basgançakly maksatnama (bakalawriat we magistratura) boýunça ýokary hünär bilimini alan uçurymlar iş tejribeligini bir gezek geçýärler.

22. Lukmançylyk ýokary hünär bilimi edarasynyň uçurymlarynyň bir ýyllyk hünär kämilleşdirişi (internatura) ýaş hünärmenlik döwrüne girmeyär.

23. Okuwdan soňky iki ýyllyk iş döwründe ýaş hünärmeniň işgärleriň sanynyň ýa-da wezipe sanawynyň gysgaldylmagy bilen baglanyşykly işden boşadylmagyna ýol berilmeýär.

Ýaş hünärmen özüniň haýyşy esasynda iş beriji tarapyndan bu barada orta hünär ýa-da ýokary hünär bilimi edarasyny habarly etmek bilen diňe aşakdaky ýagdaýlarda:

1) saýlawly işe geçirilende;

2) äri (aýaly) Türkmenistanyň Prezidentiniň namalary bilen wezipä bellenende;

3) äri (aýaly) harby we hukuk goraýjy edaralaryň gullukçysy ýa-da wezipeli işgäri bolup, täze gulluk ýerine ýa-da işe geçirilende;

4) ýaş hünärmen ata-enesiniň ýa-da äri (aýalynyň) ýanyna hemişelik ýaşamaga barmaly bolanda (olardan biriniň I ýa-da II topar maýyplygy baradaky kepillnamasy bolan ýagdaýynda);

5) ýaş hünärmen zähmete ukyplylygyny ýitiren wagtynda (I ýa-da II topar maýyplygy bolan ýagdaýynda);

6) ýaş hünärmen nika baglaşyp, başga ýerde hemişelik ýaşayan äri (aýalynyň) ýanyna göçüp barmaly bolanda, Türkmenistanyň kanunçylygyna laýyklykda işden boşadylyp bilner.

24. Eger ýaş hünärmen ilkibaşdaky işe ýollanan kärhanasynda, edarasynynda we guramasynynda hünäri boýunça peýdalanylýp bilinmese ýa-da kärhana, edara we gurama işe ýollanan mahalynda bellenen şertleri ýerine ýetirip bilmese, şeýlede kärhana, edara we gurama ýatyrylanda ygtyýarynda şol kärhana, edara ýa-da

gurama bolan ministrlik, pudaklaýyn dolandyryş edarasy onuňrazylygy bilen ýaş hünärmene öz ulgamynda başga iş hödürlemäge we bu barada orta hünär ýa-da ýokary hünär bilimi edarasyny habarly etmäge borçludyr.

25. Ýaş hünärmen okuwy tamamlandan soň, işe ýollanan ýerinde iki ýyl işländigi aşakdaky resminamalar bilen tassyklanýar:

1) uçurymyň arzasy;

2) işländigi barada güwänama, eger uçurym Türkmenistanyň Ýaragly Güýçlerinde, beýleki goşunlarynda we harby edaralarynda çagyryş boýunça harby gullugy geçen bolsa, harby bilediniň nusgasy, kliniki ordinaturada okan bolsa şahadatnamasynyň göçürmesi;

3) pasportynyň (ýa-da onuň ornuny tutýan resminamasynyň) göçürmesi;

4) zähmet depderçesiniň tassyklanan göçürmesi.

Ýokarda görkezilen resminamalara orta hünär ýa-da ýokary hünär bilimi edarasynyň rektory (direktory) tarapyndan seredilýär.

26. Döwlet býujetiniň serişdeleriniň hasabyna bilim alan uçurym Türkmenistanyň çäginden daşary hemişelik ýaşamaga giden ýagdaýynda, onuň orta hünär ýa-da ýokary hünär bilimi edarasynyň ýolbaşçysynyň adyna ýazan haýyşnamasynyň, Türkmenistanyň çäginden daşary hemişelik ýaşamaga gidýändigini tassyklaýan resminamalaryň, okuw üçin bellenen möçberdäki tölegi döwlet býujetiniň hasabyna geçirendigi baradaky töleg resminamasynyň esasynda uçuryma işe ýollanan ýerinde iki ýyl işlemezden, onuň diplomynyň asyl nusgasy berilýär.

Hususy serişdeleriniň, beýleki fiziki şahslaryň, şeýle hem ýuridik şahslaryň serişdeleriniň hasabyna tölegli esasda orta hünär we ýokary hünär bilimini alan uçurym Türkmenistanyň çäginden daşary hemişelik ýaşamaga gidende, onuň orta hünär we ýokary hünär bilimi edarasynyň ýolbaşçysynyň adyna ýazan haýyşnamasynyň, Türkmenistanyň çäginden daşary hemişelik ýaşamaga gidýändigini tassyklaýan resminamalaryň esasynda uçuryma işe ýollanan ýerinde iki ýyl işlemezden, diplomyň asyl nusgasy berilýär.

27. Orta hünär we ýokary hünär bilimi edarasynyň uçurymyna okuwdan soňky iki ýyllyk iş döwri tamamlanandan soň, diplomyň asyl nusgasy bilen birlikde döşe dakylýan nyşan, diplomyň goşundysy (hasap-synag sanawnamasyndan göçürme), mundan öňki bilimi baradaky resminamasynyň asyl nusgasy berilýär.

Şahsy resminamalaryň bukjasynda uçurymyň mundan öňki bilimi baradaky resminamasynyň, diplomyň we hasap-synag sanawnamasynyň göçürmesi alnyp galynýar.

Orta hünär we ýokary hünär bilimi edaralarynyň
uçurymlaryny işe ýollamagyň Düzgünnamasyna
2-nji goşundy

_____ (işe ýollaýan ministrliğiň, pudaklaýyn dolandyryş edarasynyň ady)

Ýaş hünärmeni

İŞE ÝOLLAÝYŞ HATY

20__ -nji(y) ýylda _____
(hünär bilimi edarasynyň ady)

— _____ (hünäriniň ady)
_____ hünäri boýunça
tamamlan

_____ (familiýasy, ady, atasynyň ady)
_____ welaýatynyň _____ etrabynyň
(şäheriniň) _____ ygtyýaryna işe
ugradylýar.

Ýaş hünärmeniň işe ýollanan edarasy (kärhanasy, guramasy) ýaş hünärmen iş
ýerine gelen gününden soň baş günüň dowamynda orta (ýokary) hünär bilimi
edarasyna hat üsti bilen habar ugratmalydyr.

Iş ýerine barmaly wagty: " ____ " _____ 20__ ý.

Ministriň orunbasary _____ (ady, familiýasy)

M.Ý.

Ýaş hünärmeniň işe ýollanan edarasynyň (kärhanasynyň, guramasynyň)
HASAPLAŞYK BÖLÜMINE

— (ýaş hünärmeniň familiýasy, ady, atasynyň ady)

Hemişelik ýaşayan ýeri: _____

Bellik: Türkmenistanyň Prezidentiniň 2019-njy ýylyň _____ çykaran
_____belgili karary bilen tassyklanan Orta hünär we ýokary hünar bilimi
edarylarynyň uçurymlaryny işe ýollamagyň Düzgünnamasyna laýyklykda zähmet
rugsady üçin döwlet býujetiniň serişdeleriniň hasabyna bilim alan ýaş hünärmene
bir aýlyk talyp haky onuň işe ýollanan edarasy (kärhanasy, guramasy) tarapyndan
tölenilýär.